

ỦY BAN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH
TRƯỜNG CAO ĐẲNG LÝ TỰ TRỌNG TP. HỒ CHÍ MINH

**BÀI VIẾT SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM
NĂM HỌC 2022 - 2023**

**GIẢI PHÁP ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG THƯ VIỆN
TRƯỜNG CAO ĐẲNG LÝ TỰ TRỌNG THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

Người viết bài: **HÀ THỊ HẬU**

Đơn vị: Trung tâm Thư viện

Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Tp. Hồ Chí Minh.

Thành phố Hồ Chí Minh, tháng 02 năm 2023

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

BÀI VIẾT SÁNG KIẾN

GIẢI PHÁP ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG THƯ VIỆN TRƯỜNG CAO ĐẲNG LÝ TỰ TRỌNG THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

(Đề nghị công nhận sáng kiến kinh nghiệm)

I. SƠ LƯỢC LÝ LỊCH

Họ và tên: HÀ THỊ HẬU

Ngày tháng năm sinh: 05/04/1990

Giới tính: Nữ

Trình độ chuyên môn nghiệp vụ: Cử nhân Thư viện - Thông tin

Chức năng, nhiệm vụ được giao: Nhân viên Thư viện

Đơn vị công tác: Trung tâm Thư viện

II. PHẦN NỘI DUNG

1. Đặt vấn đề

Ngày nay, khoa học công nghệ và công nghệ thông tin (CNTT) phát triển mạnh mẽ đã làm thay đổi mọi mặt trên các lĩnh vực của đời sống. Đặc biệt là trong lĩnh vực thông tin - thư viện. Trong thời đại của xã hội thông tin và nền kinh tế tri thức, thời đại của thông tin điện tử và công nghệ số, hoạt động thông tin - thư viện đều dựa trên nền tảng của công nghệ hiện đại, đặc biệt là công nghệ thông tin và truyền thông. Việc ứng dụng CNTT, xây dựng hệ thống thông tin - thư viện tự động hóa đã trở thành yêu cầu mang tính khách quan, là xu thế phát triển tất yếu của tất cả các cơ quan thông tin thư viện hiện nay.

Với việc ứng dụng các thành tựu công nghệ hiện đại đã mang lại nhiều tiện ích, công tác thư viện được tự động hóa, giảm được tối đa công sức và thời gian

lao động cho cán bộ thư viện, thỏa mãn được các nhu cầu của người dùng tin một cách nhanh chóng, chính xác, kịp thời.

Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động tại Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Thành phố Hồ Chí Minh (Tp.HCM) đã được thực hiện ngay từ những ngày đầu thành lập Thư viện năm 2013. Tuy nhiên việc ứng dụng công nghệ thông tin tại Thư viện chỉ thực sự được chú trọng và phát triển từ khi có sự đầu tư trang bị phần mềm quản lý Thư viện số Azlib Digital Library, phần mềm được trang bị năm 2018 nhằm đáp ứng việc quản lý tài nguyên số và nhu cầu cung cấp thông tin cho bạn đọc.

Qua quá trình ứng dụng Phần mềm quản lý thư viện số Azlib Digital Library cùng với việc kết hợp các công nghệ mới cho thấy, trong hoạt động của Thư viện đã đạt được những thành tựu đáng kể, song còn tồn tại những khó khăn và hạn chế nhất định. Vì vậy, tôi đã chọn đề tài ***“Giải pháp ứng dụng Công nghệ thông tin trong Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Thành phố Hồ Chí Minh”***, với hi vọng sẽ đưa ra được những giải pháp hữu ích, mang tính khả thi và có những tác động tích cực nhằm khắc phục được hạn chế, nâng cao và phát huy được tối đa hiệu quả ứng dụng công nghệ thông tin tại Thư viện.

2. Lý do chọn đề tài

2.1. Lý do khách quan

Việt Nam đang trong giai đoạn công nghiệp hoá, hiện đại hoá, sẽ không có một cái nhìn đầy đủ về sự nghiệp thư viện Việt Nam mà không đề cập đến cuộc cách mạng CNTT. Cuộc cách mạng CNTT đã thúc đẩy quá trình đổi mới tổ chức, phương thức quản lý, điều hành quản lý.

Trong thời gian qua, thư viện các nước trên thế giới, trong khu vực và Việt Nam đã ứng dụng mạnh mẽ CNTT vào tổ chức và hoạt động của mình. Tuy trình độ ứng dụng CNTT vào tổ chức và hoạt động giữa các thư viện có những mức độ

khác nhau nhưng đều có mong muốn là sử dụng CNTT để xây dựng mô hình thư viện điện tử, thư viện số, phục vụ nhu cầu tin ngày càng tốt hơn.

Ứng dụng CNTT một cách đồng bộ sẽ nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động tại Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Tp.HCM, góp phần đổi mới phương pháp giảng dạy, nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo, nghiên cứu khoa học của nhà trường.

2.2. Lý do chủ quan

Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Tp.HCM được thành lập theo Quyết định số 1308/QĐ - LTT - TC ngày 12 tháng 09 năm 2013 của Hiệu trưởng Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Tp.HCM và chính thức đi vào hoạt động từ ngày 20 tháng 09 năm 2013.

Một trong những nhiệm vụ quan trọng của thư viện là quản lý vốn tư liệu văn hóa, khoa học, kỹ thuật và ứng dụng công nghệ tiên tiến để tạo điều kiện tiếp cận và truy cập thông tin một cách dễ dàng phục vụ cho công tác giảng dạy, học tập, nghiên cứu khoa học của Cán bộ - Giảng viên - Nhân viên (CB - GV - NV) và sinh viên trong toàn Trường. Điều đó khẳng định, Thư viện là bộ phận không thể thiếu trong trường học và được xem là nơi góp phần thúc đẩy phong trào giảng dạy và học tập của cán bộ, giảng viên và sinh viên, xây dựng thói quen tự học, tự nghiên cứu cho mỗi thành viên trong Nhà trường.

Trung tâm Thư viện nằm ở vị trí trung tâm của trường, có khuôn viên rộng rãi. Trong những năm qua, được sự quan tâm, đầu tư của Nhà trường về cơ sở vật chất, Thư viện được mở rộng diện tích từ 600m² lên hơn 1.000m² bao gồm 01 phòng nghỉ cho sinh viên, 01 phòng tự học và 01 phòng máy tính; khả năng ứng dụng CNTT ngày càng được nâng cao và đa dạng; vốn tài liệu ngày càng phong phú (27.893 bản sách tham khảo tương đương với 4.931 nhan đề; 3.615 bản Giáo trình-Bài giảng nội sinh tương đương với 731 nhan đề); wifi phủ kín khắp thư viện; đội ngũ cán bộ thư viện nhiệt tình, trình độ chuyên môn vững vàng, với

mong muốn mang đến cho bạn đọc một không gian học tập, nghỉ ngơi thoải mái và tiện ích nhất.

Trước sự lớn mạnh của Thư viện về cơ sở vật chất, cùng với quy mô ngày càng phát triển của lượng sinh viên, với quy mô hơn 18.000 sinh viên, CB - GV - NV hơn 300 người và với yêu cầu ngày càng cao của bạn đọc. Vì thế cần phải ứng dụng CNTT vào hoạt động Thư viện để thay đổi cách thức hoạt động từ thư viện truyền thống sang thư viện điện tử, thư viện hiện đại, đáp ứng yêu cầu bạn đọc trong thời đại công nghệ số như hiện nay.

3. Nội dung của sáng kiến

3.1 Một số khái niệm liên quan

“Công nghệ thông tin là: tập hợp các phương pháp khoa học, các phương tiện và công cụ kỹ thuật hiện đại - chủ yếu là kỹ thuật máy tính và viễn thông - nhằm tổ chức, khai thác và sử dụng có hiệu quả các nguồn tài nguyên thông tin rất phong phú và tiềm tàng trong mọi lĩnh vực hoạt động của con người và xã hội. CNTT phục vụ trực tiếp cho việc cải tiến quản lý Nhà nước, nâng cao hiệu quả của các hoạt động sản xuất, kinh doanh và các hoạt động kinh tế - xã hội khác, từ đó góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống của nhân dân. CNTT được phát triển trên nền tảng phát triển của các công nghệ Điện tử - Tin học - Viễn thông và tự động hoá.” Theo nghị quyết của chính phủ số 49/CP ban hành ngày 04/08/1993 về phát triển công nghệ thông tin.

Ứng dụng CNTT trong thư viện là: sử dụng các trang thiết bị hiện đại, các phần mềm ứng dụng hỗ trợ trong công việc hàng ngày như: máy chủ và các máy trạm; máy in, máy fax, máy photo, điện thoại...; hệ thống an ninh thư viện; thiết bị chuyên dụng sử dụng trong hoạt động nghiệp vụ. Ngoài các trang thiết bị hỗ trợ còn cần đến các phần mềm chuyên dụng quản lý nhân sự, các phần mềm văn phòng... và không thể thiếu là phần mềm quản lý thư viện. Mạng máy tính là một phần quan trọng của tự động hoá giúp phân phối và chia sẻ thông tin nhanh

chóng, hiệu quả. Như vậy, nhờ vào khả năng xử lý thông tin nhanh chóng và chính xác, nâng cao hiệu quả công việc, CNTT được ứng dụng trong hầu hết mọi hoạt động thư viện như: hoạt động quản lý, văn phòng và nghiệp vụ.

“Cán bộ thư viện” là: những người trực tiếp đảm nhiệm các công việc chuyên môn trong thư viện, có nhiệm vụ thu thập, xử lý, sắp xếp, bảo quản tài liệu và các nguồn tin theo một trật tự nhất định; tạo lập các sản phẩm và dịch vụ thông tin, tổ chức khai thác, tuyên truyền và giới thiệu chúng đến người dùng tin.

“Bạn đọc” hay **“Người dùng tin”** là: những đối tượng sử dụng thư viện bao gồm sinh viên, học viên, giảng viên, cán bộ nhân viên của nhà trường; là người có nhu cầu tìm thông tin, tài liệu, sử dụng tài liệu, sản phẩm, dịch vụ của thư viện, hoặc tham gia các hoạt động khác do thư viện tổ chức.

3.2 Vai trò của công nghệ thông tin trong hoạt động của Trung tâm Thư viện

Việc ứng dụng công nghệ thông tin đã góp phần tự động hóa các hoạt động trong thư viện, tiết kiệm được thời gian, sức lao động của cán bộ thư viện, cung cấp cho người dùng tin những sản phẩm và dịch vụ thông tin tiện ích, hiện đại, đáp ứng được nhanh chóng, hiệu quả và kịp thời, thỏa mãn một cách tối đa nhu cầu của người dùng tin.

3.3 Mục đích của việc ứng dụng công nghệ thông tin trong thư viện

- Ứng dụng CNTT trong hoạt động Thư viện để thay đổi quy trình, mô hình thư viện truyền thống sang mô hình thư viện điện tử hòa nhập xu hướng phát triển chung của Việt Nam nói riêng và xu hướng toàn cầu hóa là mục đích của việc ứng dụng CNTT vào hoạt động thư viện tại Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Tp.HCM.
- Thư viện được đầu tư cơ sở hạ tầng CNTT hiện đại, một số quy trình hoạt động thư viện được tự động tối đa và được tích hợp trong một hệ thống

thống nhất tạo môi trường tương tác, trao đổi thông tin, phục vụ nhu cầu của người dùng tin ngày càng đạt chất lượng, hiệu quả cao hơn với sự đa dạng hóa sản phẩm và dịch vụ thông tin. Đồng thời nó còn góp phần nâng cao năng suất xử lý công việc của cán bộ thư viện với một phong cách làm việc khoa học, chuyên nghiệp, hiện đại, nhanh chóng, mức độ chính xác cao. Qua đó góp phần nâng cao chất lượng, năng lực hoạt động cũng như quảng bá hình ảnh của Thư viện.

- Ứng dụng công nghệ vào hoạt động Thư viện giúp cho người dùng tin tiếp cận nguồn thông tin một cách nhanh chóng, chính xác, tiết kiệm, đầy đủ, khắc phục được rào cản về không gian cũng như thời gian.
- Việc ứng dụng CNTT vào hoạt động Thư viện tại Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Tp.HCM là yêu cầu đúng đắn và cấp thiết trong giai đoạn nhà trường đẩy mạnh công tác giáo dục đào tạo góp phần nâng cao chất lượng đào tạo trong nhà trường hiện nay.

3.4 Các giải pháp ứng dụng công nghệ thông tin trong Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Thành phố Hồ Chí Minh

3.4.1 Giải pháp 1: Sử dụng những tiện ích của máy tính và mạng máy tính trong công việc hàng ngày

Các phần mềm ứng dụng được cài đặt và sử dụng ở Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Tp.HCM là: Bộ phần mềm văn phòng Microsoft Office, phần mềm bảo vệ dữ liệu máy tính Bkav Pro 2022, phần mềm xử lý ảnh Photoshop CS6 Portable và phần mềm quản lý thư viện số Azlib Digital Library. Bộ phần mềm ứng dụng văn phòng và phần mềm quản lý thư viện số có tần suất sử dụng cao, đây cũng là hai nhóm phần mềm đáp ứng trực tiếp yêu cầu công việc hàng ngày của thư viện. Đường truyền Internet tốc độ cao đáp ứng tốt nhu cầu làm việc, học tập của cán bộ thư viện và bạn đọc.

Cán bộ thư viện tích cực sử dụng những tiện ích của máy tính và mạng máy tính trong công việc hàng ngày, đặc biệt là trong hoạt động nghiệp vụ như: Bổ sung tài liệu, biên mục tài liệu, xây dựng các sản phẩm-dịch vụ thông tin, quản lý mượn-trả sách, xây dựng cơ sở dữ liệu số.

STT	SĐKCR	HỌ	TÊN	MSSV	LỚP	TÊN SÁCH	MÃ SÁCH	Ngày	Tháng	Năm	NGÀY MƯỢN	NGÀY TRẢ	TÌNH TRẠNG	TÍNH TRẠNG
5836	S 009793	Trần Văn	Điệp	22002348	22C1-CN02	Kỹ thuật sửa chữa hệ thống điện trên xe ô tô	629.287	8	2	2023	8/2/2023	8/2/2023	tốt	tốt
5837	S 029517	Đinh Ngọc Xuân	Mai	20003222	20C1-CNM1	Cảng kỳ luật cảng tự do	158.1	11	2	2023	11/2/2023			
5838	S 029462	Đinh Ngọc Xuân	Mai	20003222	20C1-CNM1	Đọc vị bất kỳ ai	153.6	11	2	2023	11/2/2023			
5839	S 029424	Phạm Thị Hồng	Nhung	22002022	22T4-KTD1	Người giàu có nhất thành Babylon	332.024	11	2	2023	11/2/2023			
5840	S 029448	Phạm Thị Hồng	Nhung	22002022	22T4-KTD1	Sống như ngày mai sẽ chết	158.1	11	2	2023	11/2/2023			
5841	S 029454	Phạm Trần Gia	Uy	21002819	21T4-DHĐ1	Nghỉ như một tỷ phú	650.1	11	2	2023	11/2/2023			
5842	S 009087	Mai Thành	Lợi	21000384	21C1-CNL1	Thực hành kỹ nghệ lạnh	621.5	13	2	2023	13/2/2023			
5843	S 009412	Mai Thành	Lợi	21000384	21C1-CNL1	Sửa chữa máy lạnh và điều hòa không khí	621.57	13	2	2023	13/2/2023			
5844	S 007485	Phạm Tiến	Phúc	20003186	20T4-CCK2	Kỹ thuật tiện	671.3	13	2	2023	13/2/2023			
5845	S 007485	Phạm Tiến	Phúc	20003186	20T4-CCK2	Kỹ thuật tiện	671.3	13	2	2023	13/2/2023			
5846	S 007485	Phạm Tiến	Phúc	20003186	20T4-CCK2	Kỹ thuật tiện	671.3	13	2	2023	13/2/2023			
5847	S 007485	Phạm Tiến	Phúc	20003186	20T4-CCK2	Kỹ thuật tiện	671.3	13	2	2023	13/2/2023			
5848	S 007485	Phạm Tiến	Phúc	20003186	20T4-CCK2	Kỹ thuật tiện	671.3	13	2	2023	13/2/2023			
5849	S 007485	Phạm Tiến	Phúc	20003186	20T4-CCK2	Kỹ thuật tiện	671.3	13	2	2023	13/2/2023			
5850	S 007485	Phạm Tiến	Phúc	20003186	20T4-CCK2	Kỹ thuật tiện	671.3	13	2	2023	13/2/2023			
5851	S 007485	Phạm Tiến	Phúc	20003186	20T4-CCK2	Kỹ thuật tiện	671.3	13	2	2023	13/2/2023			

File Mượn trả sách thực hiện trên Microsoft Excel

3.4.2 Giải pháp 2: Ứng dụng phần mềm Azlib Digital Library vào quản lý nguồn tài liệu số

Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Tp.HCM hiện nay sử dụng phần mềm quản lý thư viện số Azlib Digital Library để quản lý và biên mục các nguồn tài liệu số của thư viện. Phần mềm Azlib Digital Library được cài đặt và đưa vào sử dụng từ năm 2018, đây là phần mềm quản lý thư viện điện tử chuẩn quốc tế và đặc thù riêng của thư viện Việt Nam. Việc sử dụng phần mềm Azlib Digital Library trong quản lý tài liệu số đã giúp bạn đọc tiếp cận tài liệu điện tử, đọc được nhiều tài liệu hay, bổ ích nhanh chóng và dễ dàng hơn.

Các cán bộ Thư viện đã số hóa tài liệu, đưa tài liệu lên phần mềm và biên mục với đầy đủ các giáo trình chuyên ngành, sách tham khảo, giáo trình - bài giảng nội sinh, đồ án tốt nghiệp, văn bản pháp luật,... tổng số tài liệu đã đưa lên trang thư viện số là 3653 tài liệu. Được bổ sung, sưu tầm từ:

- Công tác số hóa tài liệu hiện có tại thư viện
- Nguồn tài liệu nội sinh do giảng viên nhà trường biên soạn
- Các tài liệu tải miễn phí từ trang “tailieu.vn”.

+ Cơ sở dữ liệu giáo trình - bài giảng nội sinh: 646 đầu tài liệu. Đây là những tài liệu do chính giảng viên các khoa biên soạn chủ yếu phục vụ cho công tác giảng dạy và học tập của từng môn học.

+ Cơ sở dữ liệu sách tham khảo: 3.007 đầu tài liệu. Đây là những tài liệu thuộc nhiều chuyên ngành khác nhau mang tính chất bổ trợ nên dễ dàng thu thập, tìm kiếm và bổ sung từ nhiều nguồn khác nhau như: số hóa, mua và nguồn tài liệu học mở trên Internet.

Bạn đọc muốn tham khảo và sử dụng nguồn tài nguyên số này thì có thể truy cập vào thư viện số bằng 2 cách, một là truy cập vào website của nhà trường rồi chọn mục “Thư viện số”, hai là truy cập trực tiếp vào địa chỉ thuvienso.lttc.edu.vn để đọc tham khảo tài liệu, điểm đặc biệt của thư viện số là bạn đọc có thể ngồi ở bất cứ đâu có kết nối internet là có thể đọc được tài liệu mà không cần phải đến thư viện.

Nguồn tài liệu của thư viện số đa dạng và phong phú đáp ứng tốt nhu cầu tài liệu phục vụ việc giảng dạy, học tập, nghiên cứu của CB-GV-NV và sinh viên trong nhà trường.

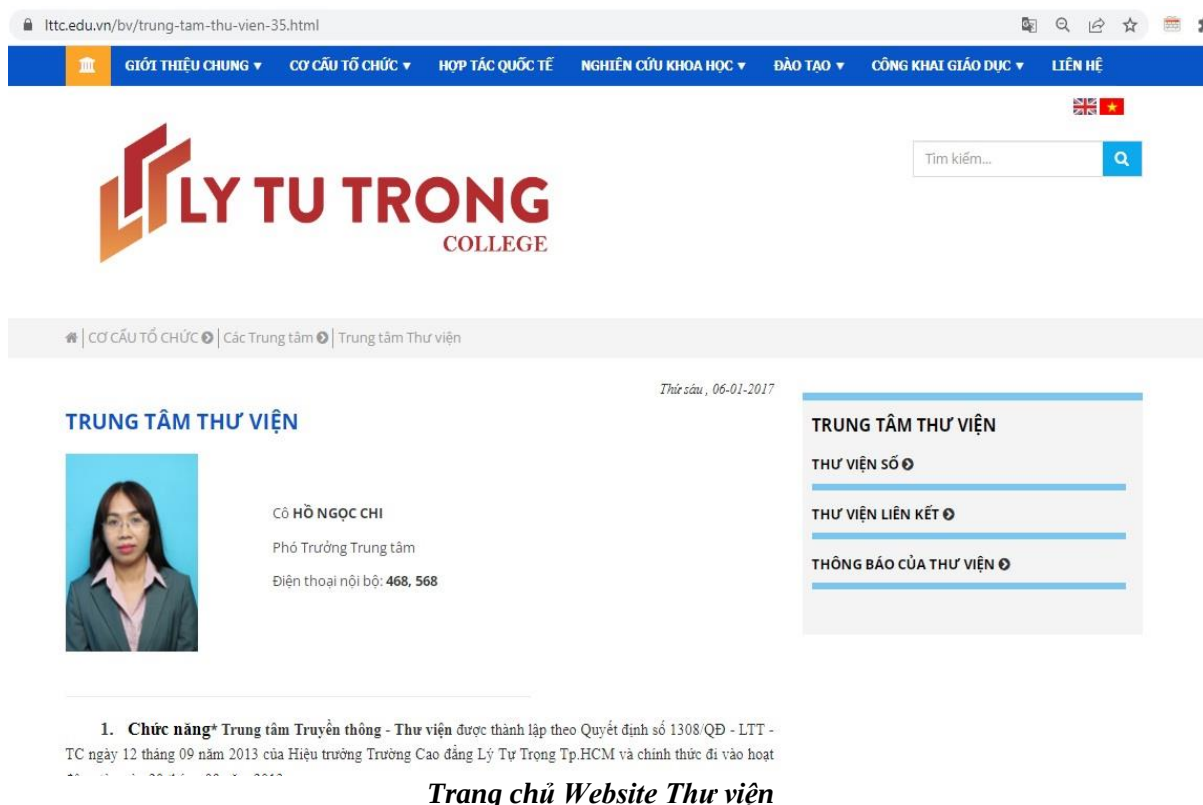

Phần mềm quản lý Thư viện số Azlib Digital Library

3.4.3 Giải pháp 3: Xây dựng Website thư viện và trang facebook để quảng bá hình ảnh thư viện

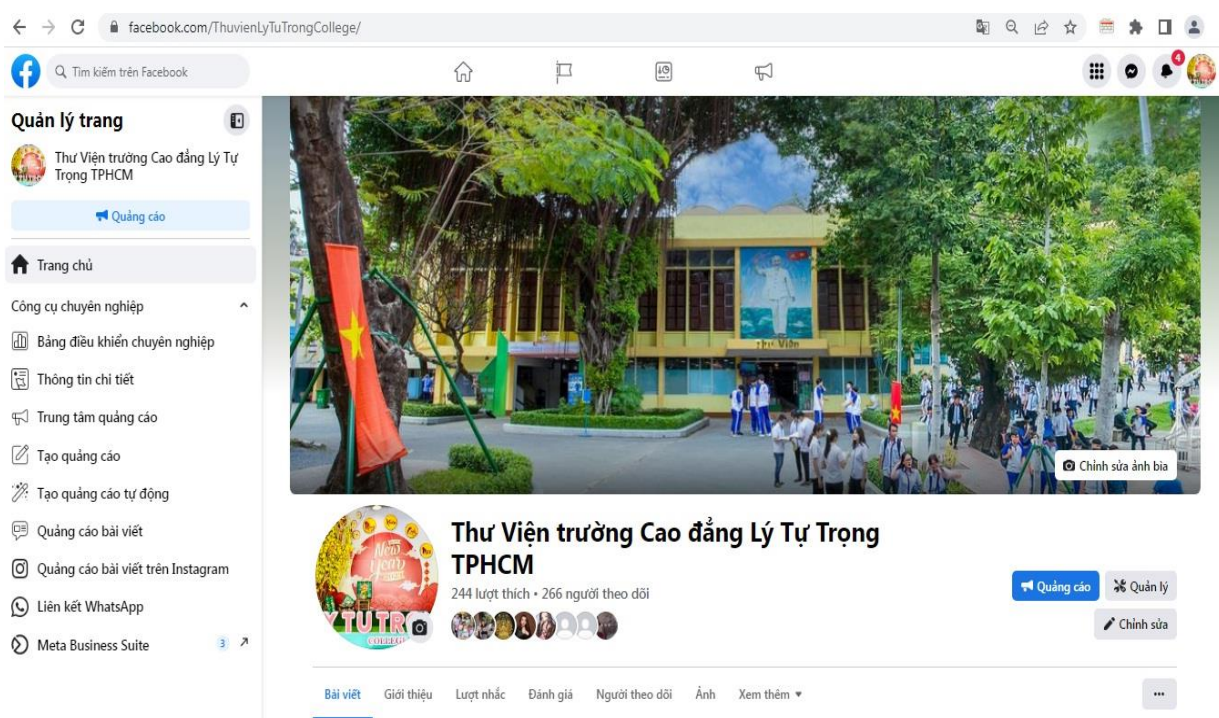
Để nâng cao hiệu quả truyền thông, giới thiệu và quảng cáo hình ảnh thư viện rộng rãi đến mọi đối tượng bạn đọc trong nhà trường cũng như quảng bá hình ảnh, nâng cao vị thế của thư viện cũng như nhà trường trong xã hội sánh với các thư viện khác trong cả nước. Thư viện đã tăng cường ứng dụng CNTT vào quảng bá, xây dựng hình ảnh của Thư viện, Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Tp.HCM đã xây dựng website thư viện nằm trên trang website của nhà trường và trang Facebook "Thư viện trường Cao đẳng Lý Tự Trọng TPHCM".

- Bạn đọc truy cập vào Website theo địa chỉ <https://littc.edu.vn/> chọn mục “Cơ cấu tổ chức” chọn “Các trung tâm” chọn “Trung tâm Thư viện”. Trên trang chính giới thiệu chức năng, nhiệm vụ của thư viện; Cùng với 3 mục là: “Thư viện số”, “Thư viện liên kết”, “Thông báo của thư viện”.

The screenshot displays the website of the Ly Tu Trong College Library Center. The header includes the college's name and a navigation menu. The main content area is titled "TRUNG TÂM THƯ VIỆN" and features a photo of Ms. Hồ Ngọc Chi, the Deputy Director, along with her contact information. A sidebar on the right contains links to "THƯ VIỆN SỐ", "THƯ VIỆN LIÊN KẾT", and "THÔNG BÁO CỦA THƯ VIỆN". The main text area lists the library's services, mentioning its establishment in 2013 and its role in providing digital and physical resources.

- Trang Facebook của Thư viện với tên "*Thư viện trường Cao đẳng Lý Tự Trọng TPHCM*" bạn đọc truy cập vào facebook theo đường dẫn <https://www.facebook.com/ThuvienLyTuTrongCollege>. Trên trang facebook thường xuyên đăng tải, cập nhật tin tức, thông báo, các hoạt động của Thư viện; thường xuyên giới thiệu các tài liệu mới, giới thiệu các tài liệu theo chủ đề để thông tin, giới thiệu đến bạn đọc.

Trang Facebook của thư viện

Trong thời đại công nghệ thông tin phát triển mạnh mẽ như hiện nay thì website và facebook là 2 kênh không thể thiếu để giới thiệu thông tin, hình ảnh đến với bạn đọc, đặc biệt đối tượng phục vụ của Thư viện chủ yếu là các bạn sinh viên, lứa tuổi rất nhanh nhạy trong việc tiếp cận với thông tin trên Internet.

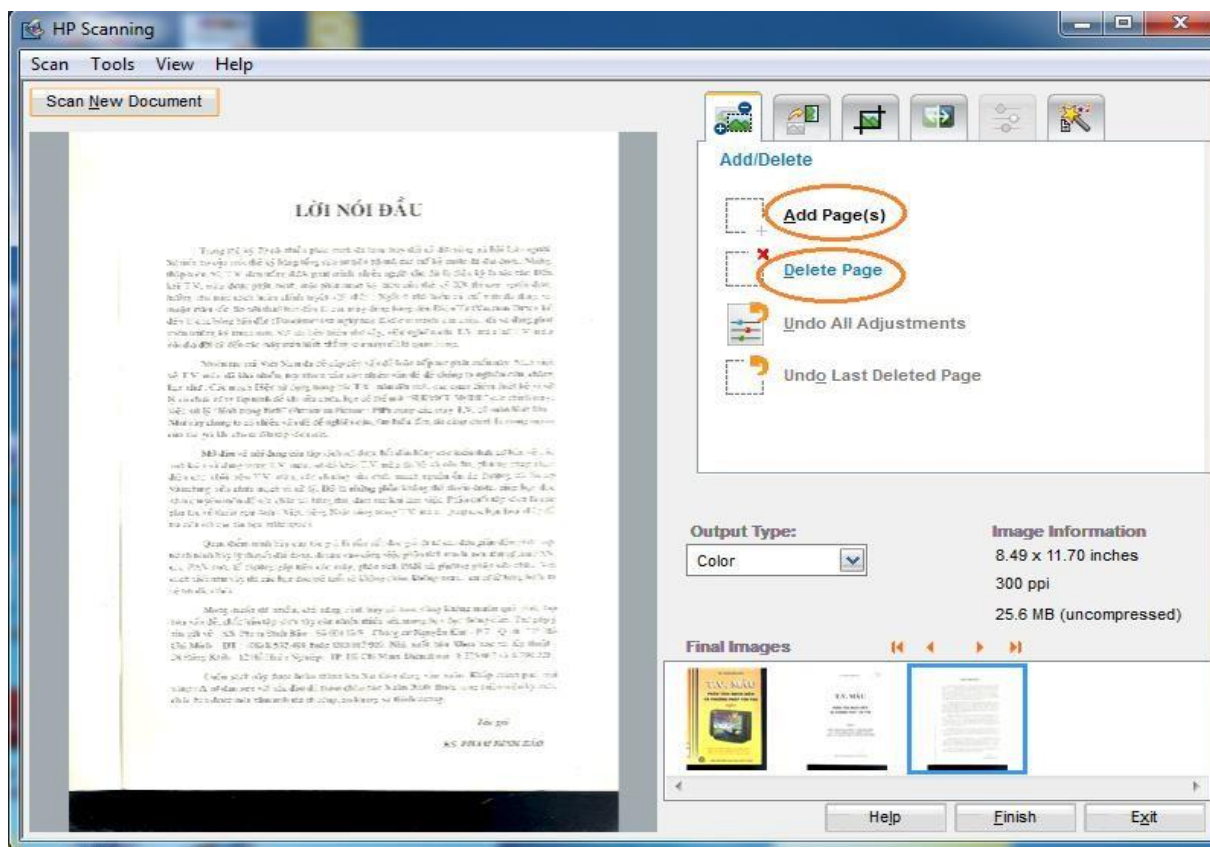
3.4.4 Giải pháp 4: Scan và số hóa tài liệu góp phần chia sẻ và lưu trữ thông tin

Số hóa tài liệu là quá trình sử dụng các phương tiện kỹ thuật để chuyển tài liệu từ sách, báo, tạp chí in, vật ghi âm, ghi hình sang tài liệu điện tử/tài liệu số. Số hóa giúp việc bảo quản, duy trì tuổi thọ của tài liệu truyền thống được lâu hơn, tiết kiệm không gian lưu trữ và giảm chi phí bảo quản tài liệu. Đặc biệt, số hóa còn có tác dụng chia sẻ tài liệu nhanh, gọn giữa các thư viện với nhau, phục vụ nhu cầu bạn đọc ở bất cứ đâu, bất cứ thời gian nào khi thiết bị tra cứu có kết nối mạng.

Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Tp.HCM sử dụng máy Scan HP Scanjet 5590 dùng để số hóa tài liệu, công việc số hóa tài liệu trải qua các bước thực hiện cơ bản sau: Lập và duyệt danh mục; kiểm tra tài liệu; scan tài liệu; chỉnh sửa hình ảnh và nhận dạng ký tự quang học OCR; kết xuất tập tin đầu ra; đưa lên phần mềm cơ sở dữ liệu để phục vụ và lưu giữ. Nguồn tài liệu dùng để số hóa là các tài liệu có trong kho sách Thư viện, vốn tài liệu trong kho hiện có là 4.931 nhan đề/27.893 bản.

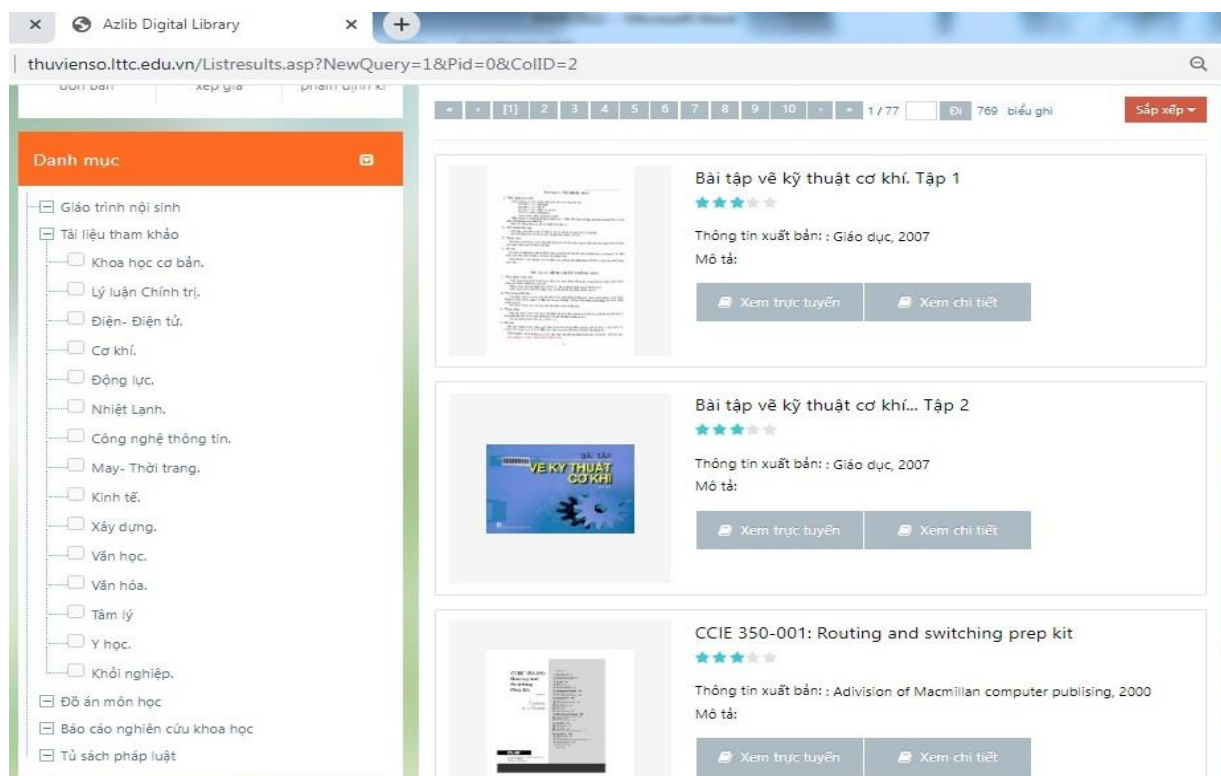

Hình ảnh máy scan HP Scanjet 5590

Hình ảnh tài liệu đang trong quá trình Scan

Sau khi scan xong, các tài liệu đã scan được cán bộ thư viện tải lên phần mềm Thư viện số Azlib Digital Library, tại đây các cán bộ thư viện sẽ xử lý nghiệp vụ như: Biên mục, xây dựng một sưu tập số về các chủ đề tài liệu có trong kho sách số trong đó gồm các mục nhỏ lưu trữ vào thư viện số để phục vụ người dùng tin được tốt hơn theo định dạng PDF. Sau khi tài liệu đã hoàn tất quy trình nghiệp vụ thì lúc này Bạn đọc có thể truy cập vào trang “Tra cứu tài liệu” trên Thư viện số để tìm đọc và tham khảo tài liệu. Tùy vào quy định và chính sách của từng thư viện thì bạn đọc có thể vừa “xem” và “tải về” hoặc chỉ có thể “xem” tài liệu. Tại Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Tp.HCM bạn đọc có thể “xem” và chụp lại tài liệu. Bạn đọc sẽ sử dụng được tài liệu trong nhiều không gian khác nhau, từ không gian vật lý (tại chính thư viện) lẫn không gian ảo (tại thư viện số). Khi sử dụng tài liệu ở môi trường ảo sẽ không bị phụ thuộc vào thời gian và không gian, không hạn chế số lượt người truy cập, cũng không hạn chế số người sử dụng tài liệu. Vì vậy thông tin sẽ được sẻ chia và sử dụng một cách hiệu quả.

Trang Tra cứu tài liệu trên Thư viện số

3.4.5 Giải pháp 5: Sử dụng hệ thống an ninh, xây dựng thư viện theo mô hình mở

Thư viện hiện nay đa số đều xây dựng và định hướng theo mô hình mở, thu hút bạn đọc đến thư viện. Khi bạn đọc đến thư viện sẽ được cung cấp các loại thông tin thông qua các loại hình tài liệu ở thư viện, mà chủ yếu là các tài liệu truyền thống (sách, báo, tạp chí...). Các thông tin được cung cấp tại thư viện sẽ phục vụ cho quá trình nghiên cứu, học tập, cũng như giải trí của bạn đọc trong lĩnh vực này.

Ngoài các hệ thống an ninh thông thường mà ta biết như camera để giám sát và thu hình, hệ thống chuông an ninh báo động, hệ thống đèn báo động, hay các phần mềm giám sát khác thì đặc biệt trong thư viện sẽ sử dụng hai loại công nghệ để áp dụng vào hệ thống an ninh là RFID (Radio Frequency Identification) và EM (Electro-Magnetic).

Công nghệ EM (Electro-Magnetic) là công nghệ sử dụng từ tính, với cơ bản một hệ thống bao gồm cổng, trạm và dây từ.

Khi sử dụng hệ thống này sẽ giúp chúng ta kiểm soát được tài liệu có trong thư viện, tránh việc bị thất thoát do quá trình xây dựng thư viện theo hướng mở, người dùng tin có thể tự do ra vào thư viện mà không thể lấy tài liệu đi nếu không làm thủ tục mượn/ trả theo đúng quy định tại thư viện, vì nếu không khi mang tài liệu đã gắn dây từ (còn đang nạp từ tính) ra khỏi cổng an ninh thì lập tức sẽ có tín hiệu kêu báo động.

Thư viện lúc này sẽ hoạt động mở gần như hoàn toàn, không như mô hình thư viện đóng ngày trước, người dùng tin được thoải mái hơn khi được tự tay chọn tài liệu mình muốn và đọc tại chỗ, và khi đã có sự giám sát của các thiết bị công nghệ thì cán bộ thư viện giám sát tại nơi người dùng tin sử dụng tài liệu sẽ được giảm đi, người dùng tin sẽ cảm thấy thoải mái hơn khi đến thư viện. Nhờ đó số lượng người dùng tin sử dụng thư viện sẽ gia tăng lên, tiếp cận được nhiều thông tin hơn.

3.4.6 Giải pháp 6: Áp dụng công nghệ RFID (Radio Frequency Identification) - tự động hóa thư viện

Ngoài công nghệ EM như đã nói ở trên, giúp cho việc đảm bảo an ninh thư viện thì còn có công nghệ RFID (Radio Frequency Identification). Với công nghệ RFID, ngoài việc là một hệ thống gồm có cổng, trạm, chip hoạt động theo cơ chế định sóng radio để phát hiện tài liệu thì còn có thể nâng cấp, tích hợp thêm các thiết bị nâng cấp của thư viện như: trạm mượn/ trả sách cho bạn đọc, máy đặt chỗ, băng chuyền trả sách 24/7, máy tra cứu tài liệu,...

Tất cả các thiết bị đó đều góp phần tiến tới tự động hóa trong hoạt động thư viện giúp:

- Giảm thiểu được sức lao động của con người.

- Tiết kiệm được các khoản chi phí trả cho những việc mà máy móc đã làm thay thế được con người.

- Tiết kiệm thời gian trong công tác khai thác và sử dụng tài liệu tại thư viện.

- Chuẩn hóa công tác nghiệp vụ tốt hơn.

Đây là hình thức hiện đại hóa thư viện theo chiều hướng mở, lấy người dùng tin làm trung tâm để phục vụ. Chính vì những lí do đó người dùng tin sẽ đến thư viện để khai thác thông tin nhiều hơn, có cơ hội tiếp xúc với nhiều tài liệu, sử dụng và khai thác tài liệu hiệu quả hơn.

3.4.7 Giải pháp 7: Sử dụng các loại trang thiết bị và công nghệ khác

Ngoài các trang thiết bị chuyên dụng cho thư viện ra, thư viện sử dụng hệ thống chiếu sáng, máy chiếu và hệ thống âm thanh để phục vụ cho các công tác triển lãm, các hội thảo, sự kiện... tại thư viện. Giúp tuyên truyền về văn hóa đọc, từng bước thúc đẩy việc đọc sách theo hướng hiện đại, nhằm góp phần nâng cao văn hóa đọc, giới thiệu tài liệu tại thư viện để người dùng tin có thể tìm đọc và nghiên cứu.

Hội thảo cấp đơn vị tại Thư viện

4. Phạm vi áp dụng, khả năng phổ biến của sáng kiến

Sáng kiến kinh nghiệm ***“Giải pháp ứng dụng Công nghệ thông tin trong Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Thành phố Hồ Chí Minh”*** được áp dụng cho Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng TP.HCM và các Thư viện Trường Cao đẳng, Trung cấp khác trong cả nước.

5. Thời điểm áp dụng

Sáng kiến kinh nghiệm ***“Giải pháp ứng dụng Công nghệ thông tin trong Thư viện Trường Cao đẳng Lý Tự Trọng Thành phố Hồ Chí Minh”*** được áp dụng từ học kỳ I năm học 2019 - 2020 đến nay và sẽ tiếp tục thực hiện trong các năm tiếp theo.

6. Kết quả áp dụng sáng kiến kinh nghiệm

Ứng dụng CNTT đã bước đầu làm thay đổi hoạt động và nâng cao chất lượng phục vụ của Thư viện, tăng hiệu quả công việc của cán bộ thư viện, cũng

như nâng cao chất lượng phục vụ bạn đọc. Có thể nói, ứng dụng CNTT đã góp một phần không nhỏ vào tạo dựng hình ảnh của Thư viện cũng như tạo dựng thương hiệu của Nhà trường. Bằng sự quan tâm đầu tư của Ban giám hiệu nhà trường cùng với sự nỗ lực ứng dụng CNTT của đội ngũ CBTV thì sau một thời gian áp dụng sáng kiến kinh nghiệm đến nay đã có những hiệu quả sau:

- Đối với thư viện:

+ Nâng cao, quảng bá được hình ảnh Thư viện đến với nhiều bạn đọc hơn, trước đây khi chưa có ứng dụng công nghệ thì website và trang Facebook chưa được triển khai, thông tin đến với bạn đọc rất chậm, mọi thông tin quảng bá chỉ có ở bảng thông báo hoặc khi bạn đọc đến trực tiếp Thư viện mới tiếp nhận được thông tin.

+ Tăng lượt truy cập và đọc tài liệu số: nhờ có trang thư viện số mà bạn đọc tiếp cận được tài liệu nhanh chóng, kịp thời, thuận tiện, dễ dàng truy cập mọi lúc mọi nơi mà không cần đến trực tiếp thư viện. Điều này thật sự tạo nên hứng thú đối với bạn đọc khi mà không cần đến thư viện vẫn có thể đọc và tham khảo tài liệu phục vụ cho quá trình học tập và nghiên cứu. Thống kê trung bình hiện nay mỗi ngày lượt bạn đọc truy cập vào trang thư viện số là 215 lượt/ngày.

+ Tăng lượt bạn đọc đến học tập trực tiếp tại Thư viện: thư viện được quan tâm đầu tư ứng dụng CNTT cộng với việc quảng bá hình ảnh Thư viện tốt thì thông tin đến với bạn đọc nhanh chóng, kịp thời hơn. Từ những việc làm này từ đó kéo theo lượt bạn đọc đến Thư viện ngày càng tăng, tăng theo từng năm. Cụ thể: Năm học 2018-2019: 120 lượt/ngày (khi chưa ứng dụng CNTT đồng bộ); Năm học 2019-2020: 165 lượt/ngày; Từ năm 2020 đến hiện nay trung bình: 245 lượt/ngày theo số liệu thống kê từ bộ phận Quản lý phòng đọc.

- Đối với bạn đọc:

+ Tiếp cận thông tin nhanh chóng: từ khi có ứng dụng CNTT bạn đọc dễ dàng tiếp nhận thông tin từ các trang truyền thông của Thư viện, nhanh chóng tiếp nhận các thông báo, tin tức sự kiện, thông báo sách mới.

+ Dễ dàng truy cập và đọc tài liệu: Từ khi cài đặt và triển khai trang Thư viện số bạn đọc truy cập tham khảo tài liệu nhanh chóng, dễ dàng hơn và có thể truy cập ở bất cứ đâu có kết nối Internet, không phân biệt không gian và thời gian.

+ Đáp ứng nhu cầu học tập, tự nghiên cứu: nguồn tài liệu phong phú cả dạng giấy và dạng file ngày càng đáp ứng nhu cầu học tập, tự nghiên cứu, tạo tài liệu dạy và học, thực hiện công tác nghiên cứu, giảng dạy và học tập của sinh viên và cán bộ giảng viên trong trường từ đó mà sinh viên và cán bộ giảng viên tích cực tham khảo tài liệu trên trang Thư viện số cũng như tích cực đến thư viện tham khảo tài liệu in hơn.

Trong các năm học tiếp theo, mong rằng công tác ứng dụng CNTT tiếp tục được hoàn thiện và nâng cao hơn nữa, với mong muốn số lượng bạn đọc đến thư viện học tập ngày càng đông, số lượng bạn đọc truy cập trang tài liệu số cũng như đến thư viện để tham khảo tài liệu in ngày càng nhiều để nâng cao hiệu quả ứng dụng CNTT.

7. Đề xuất, kiến nghị

Việc ứng dụng CNTT trong thời gian qua đã nâng cao năng suất hoạt động của thư viện, nhờ vào tính hỗ trợ quản lý và đa dạng hoá sản phẩm, dịch vụ thư viện; mở rộng khả năng chia sẻ nguồn tài nguyên thông tin; hỗ trợ bạn đọc trong việc tiếp cận và tăng khả năng đáp ứng những nhu cầu của từng nhóm đối tượng bạn đọc. Thời gian tới, Thư viện tiếp tục số hóa các nguồn tài nguyên thông tin để đẩy mạnh ứng dụng CNTT và chuyển đổi số trong thư viện. Với mong muốn

ngày càng nâng cao hiệu quả công tác ứng dụng công nghệ thông tin trong thư viện để đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của bạn đọc cũng như nâng cao vị thế của nhà trường so với các trường bạn thì với tư cách là cán bộ làm công tác nghiệp vụ tôi có những đề xuất và kiến nghị sau:

- Tiếp tục đầu tư, ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông vào quản lý hoạt động của Thư viện.
- Tăng cường đầu tư trang thiết bị, cơ sở vật chất, máy móc chuyên dụng, thiết bị an ninh tự động hóa dành cho thư viện để nâng cao khả năng đáp ứng nhu cầu bạn đọc, với số lượng sinh viên nhà trường ngày càng tăng như hiện nay cần trang bị thêm: máy tính, phần mềm quản lý bạn đọc, công từ, bàn ghế phù hợp với từng khu vực học tập riêng biệt... để việc quản lý được dễ dàng, nâng cao chất lượng phục vụ bạn đọc.
- Đầu tư kinh phí mua cơ sở dữ liệu điện tử, tài liệu số hóa để bổ sung thêm vào Bộ sưu tập tài liệu điện tử ngày càng đa dạng, phong phú hơn đáp ứng nhu cầu bạn đọc.
- Tăng cường cử Cán bộ thư viện tham gia các lớp tập huấn, nâng cao chuyên môn nghiệp vụ, nâng cao khả năng ứng dụng công nghệ thông tin trong mọi hoạt động của thư viện.

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CNTT: Công nghệ thông tin

CB - GV - NV: Cán bộ - Giảng viên - Nhân viên

CBTV: Cán bộ thư viện

Tp.HCM: Thành phố Hồ Chí Minh

Tp. Hồ Chí Minh, ngày 10 tháng 02 năm 2023

Người viết sáng kiến

Hà Thị Hậu